САЛІВОН Г.І., *аспірант*

Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ МУНІЦИПАЛЬНО–ПРАВОВИХ САНКЦІЙ

Санкція є обов'язковим елементом будь-якої юридичної відповідальності (у негативному її аспекті), в тому числі і муніципально-правової. При цьому санкція є і характерною рисою кожного галузевого різновиду юридичної відповідальності.

Муніципально-правові санкції володіють усіма загальними ознаками, зокрема, формальна визначеність, базування на загальних принципах (законності, народовладдя, верховенства права, гуманізму, гласності тощо), необхідність чіткої процедури, підстав, умов, суб'єктів застосування, наявність правопорушення, правопорушника, активний характер, що полягає у активному впливі на особу, що порушила встановлені правові норми тощо.

При цьому є і особливі риси муніципально-правових санкцій. Специфіка санкцій муніципально-правової відповідальності відрізняє її від інших видів юридичної відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Серед специфічних рис, в першу чергу, виділяються суб'єкти, які застосовують муніципально-правові санкції. Це або безпосередньо територіальні громади, або органи та посадові особи місцевого самоврядування. При цьому, на нашу думку, держава повинна виконувати в даному випадку лише другорядну або суто технічну роль, даючи уповноваженим суб'єктам муніципального права, суб'єктам юрисдикції у відносинах по застосуванню муніципально-правових санкцій, можливість самостійно захистити муніципальні правовідно-

сини, відновити стан законності та правопорядку на місцевому рівні у питаннях, що мають муніципальне значення, владнати ситуацію, що виникла. В іншому випадку існування муніципально-правових санкцій і надалі буде декларацією українського законодавства, а позиція громадян надалі буде пасивною у місцевому самоврядуванні.

Специфічними є і правопорушники у правовідносинах по застосуванню муніципально-правових санкцій. Ними можуть бути лише органи та посадові особи місцевого самоврядування: місцеві ради (у цілому або окремі депутати місцевих рад), відповідно сільський, селищний, міський голова, виконавчі комітети, органи самоорганізації населення.

До специфіки муніципально-правових санкцій слід віднести і характер негативних наслідків, що становлять зміст цих санкцій. Ці наслідки нерозривно пов'язані із здійсненням місцевого самоврядування, вирішенням питань місцевого значення. Вони зводяться до того, що обмежують свободу органів та посадових осіб місцевого самоврядування самостійно, в наданих законом рамках, вирішувати питання місцевого значення.

Підставою застосування муніципально-правових санкцій є муніципальне правопорушення, що полягає у порушенні норм саме муніципального права, муніципального законодавства.

Передбачені та регламентовані муніципально-правові санкції мають бути також лише нормами муніципального права.

На нашу думку, при розкритті визначення поняття «муніципально-правові санкції» поряд із загальними ознаками цього правового явища слід враховувати усі його специфічні риси.

Таким чином, муніципально-правові санкції, як форма вираження муніципально-правової відповідальності у негативному аспекті – це певні негативні наслідки, що передбачені нормою муніципального права, та застосовуються територіа-

льною громадою або спеціально-уповноваженими на те органами чи посадовими особами місцевого самоврядування до суб'єкта муніципальних правовідносин за порушення муніципального законодавства.

САРДІНОВ Р.Т., *здобувач*

Харківський національний університет внутрішніх справ

ДИСЦИПЛІНАРНІ СТЯГНЕННЯ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Володіючи дисциплінарною владою, яка проявляється у можливості роботодавця застосовувати до працівника заохочення та дисциплінарні стягнення за певні дії чи бездіяльність, роботодавець намагається досягти від працівника максимальної віддачі у сфері праці. Так, ще Ю. П. Орловський відзначав, що вступивши у трудові правовідносини, громадянин зобов'язаний виконати певну трудову функцію з підпорядкуванням внутрішньому трудовому розпорядку. Цьому обов'язку кореспондує дисциплінарна правомочність, що, безперечно, входить до змісту трудової правосуб'єктності підприємства [1, с. 266].

Кодекс законів про працю України передбачає, що за порушення трудової дисципліни до працівника може бути застосовано тільки один з таких заходів стягнення: 1) догана; 2) звільнення. Законодавством, статутами і положеннями про дисципліну можуть бути передбачені для окремих категорій працівників й інші дисциплінарні стягнення (ст. 147).

Слід відзначити, статути і положення про дисципліну, які можуть передбачати стягнення для окремих категорій працівників, про які йдеться у ст. 147 КЗпП України, повинні мати статус закону. Так, відповідно до п. 22 ст. 92 Конституції України виключно законами України визначаються засади цивільно-правової відповідальності; діяння, які є злочинами, адміністрати-